

Sygn. akt IV Ca 54/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mariusz Struski

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2013 r. w Słupsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa B. (...)(...)w G.

przeciwko A. T.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Lęborku z dnia 21 września 2012r., sygn. akt I C 379/12

1. oddala apelację,

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 600 (sześćset) zł

tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu

apelacyjnym.

Sygn. akt IV Ca 54/13

UZASADNIENIE

B. (...)(...)w G. wniósł pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym o zasądzenie od A. T. kwoty 8066,00 zł z odsetkami w wysokości ustawowej liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania w sprawie, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W dniu 21.12.2011 r. Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym przeciwko A. T. w sprawie VI Nc-e 1371746/11 zasądając w całości kwotę dochodzoną pozwem. Od powyższego nakazu pozwany złożył sprzeciw podnosząc, iż powód w elektronicznym postępowaniu upominawczym nie uprawdopodobnił swojego roszczenia. W uzasadnieniu sprzeciwu wskazał na bezzasadność roszczeń powoda.

Powód w odpowiedzi na sprzeciw pozwanego wniósł o uwzględnienie powództwa w całości.

Sąd Rejonowy w Lęborku wyrokiem z dnia wydanym w sprawie sygn. akt IC 379/12

Wydanie wyroku Sąd meriti poprzedził ustaleniami zgodnie, z którymi w dniu 20.11.2008r. pozwany A. T. zawarł z (...) Bankiem S.A.

z siedzibą w W. umowę kredytu gotówkowego o numerze (...) (numer

Sąd Rejonowy w Łęborku w dniu 28 stycznia 2011 r. w sprawie o sygn. akt I Co 3498/10 z wniosku wierzyciela (...) Banku S.A.w W.nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu o numerze (...)(...)z dnia 10.11.2010 r. wystawionemu przeciwko A. T.oraz oddalił wnioski w części dotyczącej wskazanych w bankowym tytule egzekucyjnym odsetek karnych. W/wym. bankowy tytuł egzekucyjny stwierdzał zobowiązanie pozwanego wynikające z umowy kredytu gotówkowego z dnia 20.11.2008 r. Następnie Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Łęborku Romualda Włodarczyk-Trojan z wniosku (...) Banku S.A.w W.prowadziła postępowanie egzekucyjne wobec pozwanego. W dniu 29.09.2011 r. Komornik sądowy na wniosek wierzyciela postępowanie egzekucyjne wobec pozwanego umorzył.

W dniu 26 kwietnia 2011 r. (...) Bank S.A.z siedzibą w W.dokonał cesji wierzytelności przysługującej mu względem A. T., wynikającej z umowy kredytu gotówkowego z dnia 20.11.2008 r. na rzecz B. (...)(...)w G..

W dniu 30.08.2011 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty wierzytelności wymagalnej informując go jednocześnie o przelewie wierzytelności przysługującej mu względem pozwanego.

Zdaniem Sądu Rejonowego ustalenia faktyczne poczynione w sprawie wskazały na potrzebę uwzględnienia roszczenia w części.

Sąd podkreślił, że okolicznością bezsporną w niniejszej sprawie jest to, że w dniu 20.11.2008 r. pozwany zawarł z (...) Bankiem S.A. w W. umowę kredytu gotówkowego, na podstawie której bank udzielił pozwanemu kredytu gotówkowego na cele konsumpcyjne w wysokości 9.976,25 zł. Na kwotę tę składały się: 8.400,00 zł kwota przekazana na rachunek bankowy pozwanego, 200 zł – opłata przygotowawcza, 298,81 – prowizja, 1.077,44 zł – opłata z tytułu ubezpieczenia, na rzecz (...) W.. Zgodnie z postanowieniem umowy bank dokonał wypłaty na wskazany przez pozwanego rachunek wnioskowanej kwoty 8.400,00 zł. Bezspornym jest także to, że pozwany zobowiązany był do spłaty zaciągniętego kredytu zgodnie z warunkami skutecznie zawartej umowy. Par. 4 umowy przewidywał spłatę kredytu w 24 ratach w terminie do 30 dnia każdego kolejnego miesiąca, począwszy od 30.12.2008 r. Ostateczny termin spłaty kredytu przypadał na 30.11.2010 r. Jak wynika z akt sprawy pozwany zaciągniętego zobowiązania kredytowego nie uregulował w terminie.

Pozwany w toku postępowania nie kwestionował tego, że zaciągnął zobowiązanie kredytowe jak również tego, że kredytu nie spłacił. Umowie z dnia 20.11.2008 r. zarzucał nieważność, podnosząc, iż zawarta została bez zgody jego małżonki oraz to, że stanowiła ona naruszenie przepisu wówczas obowiązującego art. 7a ustawy o kredycie konsumenckim.

Zdaniem Sądu Rejonowego, zarzut pozwanego nie zasługiwał na uwzględnienie. Przepis art. 7a ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 100, poz. 1081, z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym w chwili zawarcia umowy stanowił, iż łączna kwota wszystkich opłat, prowizji oraz innych kosztów związanych z zawarciem umowy o kredyt konsumencki, z wyłączeniem udokumentowanych lub wynikających z innych przepisów prawa kosztów, związanych z ustanowieniem, zmianą lub wygaśnięciem zabezpieczeń i ubezpieczeń (..), nie może przekroczyć 5 % kwoty udzielonego kredytu konsumenckiego”. Z treści przywołanego wyżej przepisu wynika wprost, że do kosztów związanych z zawarciem umowy o kredyt konsumencki zalicza się koszty prowizji i opłat. Z kolei pod pojęciem innych kosztów związanych z zawarciem umowy kredytu konsumenckiego, o których mowa w cytowanym przepisie należy rozumieć koszty występujące przy prawidłowym wykonaniu umowy zgodnie z jej pierwotnym kształtem, uiszczanych na rzecz kredytodawcy. Zatem wszelkie koszty wynikłe wskutek nieprawidłowego wykonania zobowiązania przez konsumenta nie są kosztami w rozumieniu cytowanego przepisu. (źródło: Komentarz do zmiany art.7(a) ustawy o kredycie konsumenckim wprowadzonej przez Dz. U. z 2005 r. Nr 157 poz. 1316, autor Dominika Rogoń, Michał Rusinek, Karolina Włodarska, stan prawny 2005.11.01). Odnosząc się z kolei do składki na ubezpieczenie kredytu Sąd wskazał, że przepis mówi wprost, że ustawowe ograniczenie zawarte w art. 7a ustawy o kredycie konsumenckim nie odnosi się do kosztów udokumentowanych lub wynikających z innych przepisów prawa kosztów związanych z ustanowieniem, zmianą lub wygaśnięciem zabezpieczeń i ubezpieczeń. Sąd Rejonowy przy tym zaznaczył, iż koszty związane z zabezpieczeniem i ubezpieczeniem kredytu to przede wszystkim koszty,

wprawdzie pobierane przez kredytodawcę, ale przekazywane na rzecz innych podmiotów. Odnosząc się do kosztów ubezpieczenia w niniejszej sprawie Sąd meriti stwierdził, iż zgodnie z treścią umowy jest nią składka ubezpieczeniowa w wysokości 1077,41 zł pobrana przez kredytodawcę na rzecz (...) W.. Jako że podstawą jej pobrania jest umowa ubezpieczenia, zawierana przez kredytodawcę na rzecz konsumenta, należy uznać, iż koszt z nią związany jest kosztem udokumentowanym, a zatem nie podlegającym wliczeniu w ogólną kwotę ograniczenia wynikającego z przepisu art. 7a ukk.

Reasumując Sąd Rejonowy stwierdził, iż kosztami związanymi z zawarciem umowy kredytu gotówkowego z dnia 20.11.2008 r. są jedynie: opłata przygotowawcza – 200,00 zł oraz prowizja – 298,81 zł, koszty łącznie 498,81 zł, nie przekraczające zatem 5 % kwoty udzielonego pozwanemu kredytu konsumenckiego.

Odnosząc się natomiast do zarzutu pozwanego jakoby umowa o kredyt konsumencki z dnia 20.11.2008 r. była oprocentowana niezgodnie z obowiązującymi wówczas przepisami Sąd pierwszej instancji uznał, że nie znajduje on pokrycia w realiach niniejszej sprawy. Zgodnie z postanowieniem tejże umowy zawartym w par. 3 ust. 1 oprocentowanie kredytu w dniu zawarcia umowy wynosiło 17,99 %. Z kolei ust. 2 tego paragrafu stanowi wyraźnie, że w przypadku zmiany wysokości odsetek maksymalnych określonych przepisami prawa (tj. art. 359 § 2¹ kc), gdy stopa oprocentowania wynikająca z tej umowy stanie się wyższa niż oprocentowanie odsetek maksymalnych, wysokość oprocentowania kredytu ulegnie obniżeniu. Sąd a quo stwierdził jednocześnie, że umowa o kredyt konsumencki z dnia 20.11.2008 r. zawierała zastrzeżenie, zgodnie z którym zakres zobowiązania dłużnika z tytułu oprocentowania długu wynikającego z tej umowy ograniczał się będzie zawsze do wysokości odsetek maksymalnych. Tym samym zarzut pozwanego jakoby oprocentowanie kredytu było lichwiarsko zawyżone okazał się chybiony. Ponadto, zdaniem Sądu, nie sposób zgodzić się także z twierdzeniem pozwanego, że umowa z dnia 20.11.2008 r. jest nieważna dlatego, że została podpisana bez zgody małżonki pozwanego. Przepis art. 37 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego jest przepisem, który w rozumieniu art. 36 § 2 zd. 1 krio” stanowi inaczej „ a mianowicie dotyczy wyjątku od zasady tam wyrażonej, że każde z małżonków może samodzielnie zarządzać majątkiem wspólnym. Określa do dokonania jakich czynności wymagana jest zgoda drugiego małżonków i jaki jest w zależności od tego , czy jest to umowa, jako typowa wielostronna czynność prawna, czy też jest to jednostronna czynność prawna skutek czynności dokonanej bez takiej zgody. Według art. 36 § 2 zd. 2 krio przed zmianą kodeksu rodzinnego i opiekuńczego dokonaną ustawą z 17 czerwca 2004 r. zgoda drugiego z małżonków była potrzebna do dokonania czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu majątkiem wspólnym małżonków. Ustawa nie określała, jakie czynności są czynnościami zwykłego zarządu, ani jakie są czynnościami przekraczającymi zakres zwykłego zarządu. Rozróżnienie między nimi sprawiało znaczne trudności, zwłaszcza że przyjęto, iż ocena czy dana czynność jest czynnością zwykłego zarządu czy też czynnością przekraczającą zwykły zarząd zależy od okoliczności konkretnego przypadku i przy ocenie tej nie można abstrahować od celów, na jakie majątek wspólny jest wykorzystywany, a mianowicie czy jest to tylko zaspokajanie potrzeb rodziny czy prowadzenie działalności gospodarczej lub inwestowanie. Obecnie dla ustalenia jaka czynność zarządu majątkiem wspólnym wymaga zgody drugiego z małżonków nie ma znaczenia zaklasyfikowanie tej czynności do czynności zwykłego zarządu czy też do czynności przekraczających zwykły zarząd. Przepis art. 37 zawiera katalog zamknięty czynności do dokonania których wymagana jest zgoda drugiego z małżonków. W realiach przedmiotowej sprawy nie zachodzi żadna z przesłanek wymienionych w art. 37§ 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Z tych racji Sąd Rejonowy stwierdził, iż dla skuteczności czynności polegającej na zaciągnięciu zobowiązania kredytowego, w treści określonej umową z dnia 20.11.2008 r. nie wymagana była zgoda małżonki pozwanego. Toteż również i ten zarzut pozwanego jest bezzasadny.

Wobec zakwestionowania przez pozwanego wysokości kwoty dochodzonej pozwem i stwierdzenia, że powód bezzasadnie domagał się zasądzenia kwoty głównej, na którą składają się m.in. odsetki w kwocie 1.774,18 zł, a dalej zażądał od tych odsetek dalszych odsetek w wysokości ustawowej, Sąd uznał, iż zarzuty te nie znajdują pokrycia w obecnym stanie prawnym. Stosownie bowiem do przepisu art. 481 § 1 kc dłużnik, który nie spełnia w terminie świadczenia pieniężnego, winien zapłacić wierzycielowi na jego żądanie – odsetki za opóźnienie. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 25 października 2002 r. IV CKN 1430/00 wierzyciel może doliczyć do należności głównej odsetki za opóźnienie i od tak określonej kwoty żądać odsetek za okres po

wniesieniu powództwa. Sąd Najwyższy w przywołanym orzeczeniu wskazuje na powszechność stosowania reguły, że wierzyciel dochodzi zapłaty należności głównej łącznie z odsetkami za opóźnienie także na przyszłość – do dnia zapłaty, zarówno należności głównej, jak i sumy odsetkowej.

Sąd w niniejszej sprawie nie uwzględnił roszczenia powoda w zakresie, w jakim powód domagał się zasądzenia odsetek ustawowych od całości należności wymagalnej. Sąd zasądził odsetki ustawowe liczone od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty od kwot: kapitału 5 752,80 zł, kwoty odsetek umownych 559,78 zł, kwoty odsetek karnych 306,62 zł, kwoty odsetek ustawowych naliczonych do dnia 26.04.2011 r. tj. dnia zbycia wierzytelności – 633,22 zł, kwoty 274,56 zł stanowiącej odsetki ustawowe naliczone przez powoda od dnia 26.04.2011 r. do 12.10.2011 r. kwota łącznie 7 526,98 zł.

Stosownie do stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w Uchwale Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2011 r. III CZP 16/11 przepis art. 481 § 1 k.c. nie ma zastosowania do świadczeń pieniężnych zasądzonych prawomocnym orzeczeniem o kosztach procesu. Podzielając w pełni powyższe stanowisko, Sąd nie uwzględnił żądania powoda w przedmiocie zasądzenia odsetek ustawowych od zasądzonych kosztów sądowych dotyczących postępowania klauzulowego – 84,00 zł. Ponadto Sąd nie uwzględnił żądania strony powodowej w zakresie odsetek ustawowych od kosztów korespondencji – 95 zł, kosztów postępowania egzekucyjnego – 76,05 zł, kosztów windykacji bankowej – 133,00 zł, opłaty administracyjnej - 150,00 zł i w tym zakresie powództwo oddalił.

O kosztach postępowania w sprawie orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

w związku z art. 108 § 1 zd. 1 kpc zгідnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Zasądzone od pozwanego na rzecz powoda poniesione przez niego koszty sądowe obejmują: opłatę od pozwu – 101 zł, opłatę skarbową od dokumentu potwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa w sprawie – 17 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 1.200 zł (§ 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z dnia 28 września 2002r. (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).

Z rozstrzygnięciem Sądu Rejonowego nie zgodził się pozwany, który w wywiedzionej przez siebie apelacji, zaskarżając je w całości, wniósł o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa lub o przekazanie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Zaskarżonemu wyrokowi apelujący zarzucił: obrazę prawa materialnego tj. art. 37 § 1kro i pominięcie art. 37 § 2 kro , błędne rozumienie art. 7a i art. 7 ustawy o kredycie konsumenckim, art. 20 i 25 kpc poprzez zawyżenie kapitału, nierozważenie art. 387 § 1kc oraz naruszenie prawa procesowego poprzez błędną ocenę braku istnienia powagi rzeczy osądzonej z uwagi na istnienie tytułu wykonawczego wydanego w sprawie ICo 3498/10 SR w Lęborku.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja pozwanego jest niezasadna.

Apelacja w postępowaniu uproszczonym może być oparta wyłącznie na zarzutach naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, albo naruszenia przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy (art. 505⁹ § 1¹ kpc).

Część zarzutów apelacji nie była przedmiotem oceny przed Sądem meriti, ponieważ pozwany w sprzeciwie i stanowisku wyrażanym w pierwszej instancji zarzucił wyłącznie obrazę art. 37 § 1kro i pominięcie art. 37 § 2 kro oraz błędne rozumienie art. 7a i art. 7 ustawy o kredycie konsumenckim. Jednocześnie uzasadnienie apelacji jest lakoniczne i nie podnosi żadnych merytorycznych argumentów na poparcie poszerzonego stanowiska pozwanego. Tymczasem zdaniem Sądu Okręgowego, materiał dowodowy zebrany w sprawie przez Sąd a quo pozwala na konstatację, że zaskarżone rozstrzygnięcie jest prawidłowe. Sąd drugiej instancji podziela i przyjmuje za swoje wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia ustalenia Sądu pierwszej instancji oraz dokonaną przez ten sąd ocenę prawną.

Nie zasługuje więc na uwzględnienie zarzut obrazy prawa materialnego poprzez błędną interpretację przepisu art. 37 § 1 kro i odrzucenie dyspozycji art. 37 § 2 jako niemającego zastosowania. W przepisie art. 37 § 1 pkt 1 - 4 k.r.o. ujęty został katalog czynności prawnych, do dokonania których przez małżonka potrzebna jest zgoda drugiego małżonka. Katalog ten ma charakter katalogu zamkniętego. Wobec enumeratywnego wskazania przez ustawodawcę, zawarcie jakich umów wymaga zgody współmałżonka, brak jest podstaw do stawiana wymogu uzyskania zgody drugiego małżonka na zawarcie umowy kredytu, nawet środków pieniężnych w znacznej wysokości, o ile zawarcie takiej umowy nie prowadzi do zbycia, obciążenia czy odpłatnego nabycia: nieruchomości lub użytkowania wieczystego, prawa rzeczowego, którego przedmiotem jest budynek lub lokal, gospodarstwa rolnego lub przedsiębiorstwa, jak również oddania nieruchomości do używania lub pobierania z niej pożytków. Oczywiście jest przy tym, iż § 2 omawianego przepisu, wedle którego ważność umowy, która została zawarta przez jednego z małżonków bez wymaganej zgody drugiego, zależy od potwierdzenia umowy przez drugiego małżonka, odnosi się wprost do umów prowadzących do zbycia, obciążenia lub odpłatnego nabycia: nieruchomości lub użytkowania wieczystego, prawa rzeczowego, którego przedmiotem jest budynek lub lokal, gospodarstwa rolnego lub przedsiębiorstwa, jak również oddania nieruchomości do używania lub pobierania z niej pożytków. Interpretacja apelującego, jakoby treść art. 37 § 2 k.r.o. odnosiła się do wszelkich umów zawieranych przez jednego ze współmałżonków, jest nielogiczna i oderwana od całościowej wykładni art. 37. Powyższe uwagi czynią zarzut obrazy art. 37 k.r.o. całkowicie bezzasadnym.

Podobnie ocenić należy nie pogłębiony żadną analizą zarzut związany z twierdzeniem pozwanego o uznaniu umowy pożyczki za nieważną na zasadzie art. 387 § 1 k.c. Pomijając, że jest on spóźniony (art. 381 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.) to jednocześnie taka sytuacja w realiach rozpoznawanej sprawy nie ma miejsca. Wskazać należy, że zarzut naruszenia art. 387 § 1 k.c., przewidującego nieważność umowy o świadczenie niemożliwe, pozbawiony jest podstaw. Niemożliwość, o której mowa w tym przepisie (tzw. niemożliwość pierwotna świadczenia) jest to niemożliwość obiektywna, która polega na tym, że nie tylko konkretny dłużnik, ale również żadna inna osoba nie może spełnić świadczenia (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 20.03.2009 r. w sprawie II CSK 611/08, LEX nr 527123 oraz z dnia 8.01.2009 r. w sprawie I CSK 239/08, LEX nr 523627). Tymczasem spełnienie świadczenia będącego przedmiotem umowy między stronami (zwrot udzielonej pożyczki z tytułu kredytu) jest obiektywnie i realnie możliwe.

Chybione są także pozostałe zarzuty apelacji. Jako gołosłowne, bez potrzeby rozwijania ocenić należy je jako polemikę z prawidłowym stanowiskiem Sądu Rejonowego, który mając prawo odesłania i posiłkując się stanowiskiem literatury prawniczej, niesłusznie krytykowany za to w apelacji, przeprowadził analizę przepisu art. 7a ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 100, poz. 1081, z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym w chwili zawarcia umowy. Żądanie powoda w tym zakresie poddane ocenie Sądu a quo z punktu widzenia treści umowy i stanowisk stron zasługuje na aprobatę. Z oceną tą, jak podniesiono wyżej Sąd Okręgowy się zgadza i bez potrzeby jej ponawiania zauważa tylko, że doprowadziła ona w części do oddalenia powództwa. Trudno więc zarzucać Sądowi Rejonowemu brak krytycyzmu przy analizie tej normy prawnej.

Brak także podstaw do podzielnia racji zarzutu o naruszenie powagi rzeczy osądzonej skoro regulacji art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. nie można odpowiednio stosować do postępowania klauzulowego, albowiem powaga rzeczy osądzonej stanowi atrybut wyłącznie orzeczeń merytorycznych wydanych w wyniku rozpoznania sprawy cywilnej. Postanowienia wydane w wyniku rozpoznania wniosku o nadanie klauzuli wykonalności nie zaliczają się do takich orzeczeń.

Mając na względzie powyższe, apelację pozwanego na mocy art. 385 k.p.c. należało oddalić.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 108 § 1, art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 zdanie 1 k.p.c., a także § 13 ust. 1 punkt 1 w zw. z § 6 punkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (...).